

Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet
Årsmelding
2008

1. INNLEDNING

*”Mellom tid og evighet går en trofast venn,
 leter opp de tapte liv og gir dem håp igjen.
 Midt i tiden står et kors og sier til enhver:
 ”Gud kan aldri glemme deg for han har fått deg kjær.”*

Denne sangstrofen av Eivind Skeie, skrevet til organisasjonens generalforsamling i 2000, er en dekkende beskrivelse av Sjømannskirkens mål og visjon. Midt i tiden, verden rundt og på alle kontinenter drar våre medarbeidere ut. Vi leter etter landsmenn fjernt og nær. Vi forkynner evangeliet gjennom ord og praktisk tjeneste.

Vår bønn er at mennesker vi møter skal få *mot til tro, mot til håp og mot til engasjement.*

Året 2008 har vært et rekordår på mange vis. Aldri før har vi møtt så mange mennesker som vi gjorde i fjor. Det ble registrert 892,803 møter med mennesker, (jfr kap 2).

Vi kan også glede oss over et godt økonomisk resultat med et overskudd på 4,37 millioner, (jfr kap 8). Alt sammen er resultat av en imponerende innsats fra lønnede og ulønnede medarbeidere både ute og hjemme. Vi kjenner oss rikelig velsignet. Derfor har vi svært mye å være takknemlig for både overfor Gud og mennesker.

At Sjømannskirken i dag er av stor viktighet og til avgjørende hjelp i livet for mange mennesker, fremgår av en artikkel i Bud & Hilsen nr 2/09. Her følger et utdrag fra fortellingen om en familie som i desember i fjor kom til Edinburgh i Scotland etter at deres sønn som studerte der var død.

Det var som kjent i Edinburghs havneby Leith at Sjømannskirken så dagens lys for 145 år siden. Fortsatt har vi en livsviktig oppgave å utføre, også i denne byen:

”En kald adventsmorgen samles familien i hotellresepsjonen i Edinburgh for å ta fatt på verdens tyngste jobb. Men hvordan kommer man i gang? Hvor begynner man? Hva ordner ambassaden?

Og hvem er den puslete lille mannen med lue på, som kommer bort og rekker frem en ru hånd?

- Jeg heter Jostein og er fra Sjømannskirken, sier mannen med rolig, lun røst.

- Jeg tenkte kanskje dere kunne trenge hjelp.

To måneder seinere får Roars øyne en varm glød når han snakker om Jostein Handal - mannen som på stillferdig vis tok hånd om ham og familien hans i Edinburgh, i deres livs tyngste dager.

Jostein kjørte og ordnet, snakket med politiet, samlet vennene til Martin til en minnestund hjemme hos seg og skrev en bønn for Martin...

– Sjømannskirkens Jostein ga oss noe så enkelt og så vanskelig som nærhet og lys i en ubegripelig tung stund. Han er det eneste gode som har skjedd oss siden 3. desember, sier Roar...”.

ET KREVENDE ÅR

2008 var et krevende år for organisasjonen, dens ansatte og dens støttespillere.

Gjennom hele året stod homofilisaken på dagsorden, (jfr kap 10). I desember konkluderte hovedstyret og åpnet for at homofilt samlevende kan ansettes i organisasjonen.

Dette er en sak som naturlig nok har engasjert mange.

Det har hele tiden vært vår bønn og vårt håp at uenighet i dette *ene* spørsmålet, ikke skulle ødelegge det gode samholdet i organisasjonen.

Fortsatt ber vi om at vi må makte å leve med uenighet i enkeltspørsmål og likevel helt og fullt stå sammen om det viktigste: - å realisere Sjømannskirkens store mål: *å fremme Guds rike ved å være en tjenende kirke i verdens hverdag.*

Nettopp fordi vårt mål og visjon er så viktig, har vi ingen støttespillere å miste.

2. STATISTIKK

Aktiviteter 2008 – NOEN NØKKELTALL

	2008	2007	1998
Deltakere gudstjenester	115336	114332	103339
Deltakere vielser og gravferdshandlinger	24896	23028	14116
Nattverdgjester	39826	39251	20954
Dåp (antall døpte)	275	272	268
Konfirmasjon (antall konfirmanter)	164	148	66
Vielser/velsignelser	1327	1146	619
Gravferdshandlinger/minnesamvær	171	136	108
Syke- og hjemmebesøk/fengselsbesøk (antall besøk)	4551	4162	3647
Kontor- skole- og bedriftsbesøk (antall besøk)	2425	2382	1018
Sosialsaker (antall saker)	968	1164	643
Samlet ordinært besøk (inkl. gudstj.og kirkel. handlinger)	549025	502265	402106
Ekstraordinært besøk (basarer, utleie etc.)	91218	76433	59952
Samlet besøk (inkl. egne arrangement også utenfor stasjonen)	640243	578698	462058
Skipsbesøk (antall besøk)	4061	4362	10086
Medseilinger Color Line (antall medseilinger)	28		
Møte med mennesker i det utadrettede arbeid	123280	113425	101965
Besøk i Nettkirken	52930	35000	
Kretsarbeidet	76350	55587	
Totalt inkl. kretsarbeidet og Nettkirken	892803	782710	

3. UTEARBEIDET

Statistikken viser jevnt sterke tall på de fleste områder. Antall møter med mennesker er rekordhøyt.

Det samme er antall vielser. Mye tid og ressurser går med til utadrettet og oppsøkende arbeid i forbindelse med syke- og hjemmebesøk, kontor-, skole- og bedriftsbesøk.

Skipsbesøk går imidlertid noe ned. Dette har delvis sammenheng med utviklingen i handelsflåten og delvis har det med vår adgang til havneområdene å gjøre. Men det har nok også med prioriteringer ved enkelte stasjoner å gjøre.

Brukergrunnlaget er ofte det viktigste parameter når vi skal vurdere vår ressursbruk. Det handler om antall landsmenn, norske bedrifter med norske arbeidsplasser, antall anløp med norske sjøfolk, antall turister eller studenter, antall flyavganger som de norske reisebyråer setter opp eller antall norske

ferieboliger i ulike land. Utviklingstrekk og trender i nordmenns bevegelser er avgjørende informasjon når vi planlegger bruk av våre ressurser. Det må være et forsvarlig brukergrunnlag der vi opererer. Men vi må også ta hensyn til om våre landsmenn finner alternative tilbud på stedet og vi må ta ha graden av "fremmedhet" for øye. Med begrensede ressurser må vi hele tiden vurdere hvor vår tilstedeværelse er viktigst.

Vi erkjenner at vi burde ha satt inn større ressurser både i Europa Sør/Tyrkia, på Tenerife og i Pattaya. Men usikre økonomiske tider tilsier at vi må sette disse prosjektene på vent.

Når det gjelder det store antall møter med mennesker i 2008, er det flere av årsrapportene som har fokus på kvaliteten i disse møtene. Det er i de mange *møtene*, i samtalen og relasjonene at organisasjonens mål og visjon skal realiseres. Denne bevisstheten samsvarer godt med organisasjonens satsing på nærværskompetanse. Gjennom visitasjon og hospitalitet, - gjennom oppsøkende virksomhet og gjestevennskap i egne kirkehus, skaper vi i dag svært mange møteplasser. Vi tror at et møte med et annet menneske er like verdifullt om det skjer på en plattform, et kontor, en pub, i et privat hjem eller i Sjømannskirken. Uavhengig av møteplassens utseende er Sjømannskirkens representant alltid et *Kristi brev* (2. Kor 5). Vi bærer det hellige og den hellige med oss. Derfor er det meningsfullt å snakke om nærværets teologi. Dette gir også mening til den ambuleringstjenesten, - til oppsøkende virksomhet der menneskene lever sine liv til hverdags.

Våre medseilende prester i Colorline har hele sin tjeneste knyttet til dette grunnleggende; - de bærer det hellige med seg og gjennom deres nærvær er "*kjerka*" om bord.

Antall møter har ved flere av kirkene blitt så stort at det ikke er realistisk at den lønnete stab kan make å gå inn i dem alle. Dette er *én* av grunnene til at frivillig og ulønnet engasjement nå står høyt på dagsorden i organisasjonen (Jfr kap 4). Vårt mål er å bli flinkere både til å rekruttere frivillige, gi dem innføring og opplæring i Sjømannskirkens verdidokument, ta vare på dem underveis og takke dem når de en dag ønsker å slutte. På denne måten håper vi at enda flere av våre besøkende skal oppleve gode møter i Sjømannskirken.

Det største enkeltprosjektet som ble iverksatt i 2008 var åpningen av den nye sjømannskirken i Arguineguin på **Gran Canaria**.

Denne kirken har for lengst rukket å bli organisasjonens mest besøkte kirke. I fjor kom besøkstallet opp i over 83.000. Enkelte dager er det over 1000 besøkende innom kirken.

Gran Canaria har vært den mest stabile turistdestinasjonen for nordmenn i mange år, og det kommer stadig nye direkteruter fra norske byer. Gran Canaria er en av stasjonene der vi i enda større grad må engasjere frivillige medarbeidere, kurse dem i organisasjonens verdidokument og tenkning, for på den måten å kunne representere det Sjømannskirken står for og bli dens ansikt utad.

I **Florida** har arbeidet med ny sjømannskirke i nærheten av Fort Lauderdale også tatt mye tid og ressurser. Etter over ett års intens innsats ble bruksendring og plantegninger godkjent ved fjorårets slutt. Allerede før ombyggingen av de eksisterende bygninger er kommet i gang, ser vi at gudstjenester på det nye stedet samler klart flere mennesker enn hva tilfellet var i Miami. Går alt etter planen vil den nye kirken kunne vigsles i 2011. Da vil stasjonen inneholde kirke og leseværelse, kontorer for det norske og det svenske generalkonsulat samt tre boliger for kirkens ansatte.

I **Brussel** har vi kjøpt tomt til ny sjømannskirke ved siden av den svenske kirken i sentrum av byen. Det arbeides nå med tegninger og aktuelle entrepenører. Byggestart vil imidlertid bli satt på vent til verdens og vår egen økonomi er mer forutsigbar.

Nettkirken

Nettkirken vil være et tilbud til dem som ikke kan eller ikke vil komme til den lokale kirke. Henvendelsene til nettpresten ligger på 7 – 10 samtaler pr dag. Samtalene er ofte knyttet til eksistensielle spørsmål som ensomhet, selvmordtanker og voldtektsproblematikk. Og ikke sjelden handler det om kirkens syn på homofili og andre aktuelle tema i vår kirke. Vårt tilbud om "nettkonfirmasjon" er også knyttet opp mot Nettkirken.

I 2008 ble det iverksatt et omfattende arbeid for å modernisere og nyskape Nettkirken. Det handler både om nye tekniske og strategiske løsninger. Og det handler ikke minst om en kraftig økning i bemanningen, - fra frivillig engasjement til en hel stilling.

Vi er takknemlig for at samarbeidet med Den norske Kirke gjennom Kirkens Informasjonstjeneste vil fortsette. Den nye "Nettkirken 3" åpnet i april 2009.

Beredskap

Sjømannskirken etterspørres mer og mer når det skjer ulykker og kriser i utlandet og på sokkelen. Vi har en medarbeiderflokk som praktisk talt uten unntak stiller opp når de blir utfordret på ekstraordinære og belastende oppgaver.

144 samarbeids-/beredskapsavtaler var ved utgangen av 2008 inngått med bedrifter og institusjoner som har nordmenn i utlandet. Som regel er dette avtaler som blir budsjettert på bedriftens HMS-konto og ikke som del av en sponsoravtale. Vi tolker dette som et uttrykk for at bedriftene i dag, i større grad enn tidligere, ser på Sjømannskirken som en ressurs de *trenger* å ha, og langt mer enn en ressurs det bare er *hyggelig* å ha tilgang til. For egen del vurderer vi beredskapsavtalene som en sentral del av vår egen diakoni.

By laws

Gjennom 10 år har det blitt arbeidet med vedtekter og regelverk knyttet til våre kirker i USA spesielt, og generelt til alle våre kirker der lokalt lovverk tilsier at vi må registrere vår virksomhet som en "charity". I forbindelse med en slik registrering hos de lokale myndigheter, kreves det også at det oppnevnes et eget styre for virksomheten. Et slikt styre har i prinsippet "all makt" knyttet til eiendom og den daglige virksomhet.

Hovedstyret har naturlig nok funnet det særdeles vanskelig å leve med en situasjon der et lokalt styre i prinsippet kunne overkjøre både hovedstyret og generalforsamlingen i viktige prinsipielle spørsmål. Under dyktig ledelse av Øivind Stærk og med god støtte av styreleder Knut Akseth i San Francisco, har både grunnregelkomiteen og en egen "by laws komite" arbeidet med å finne løsninger på denne saken. Utfordringen var å finne løsninger som både var akseptable for det lokale styre/menighet og for hovedstyret, - og som samtidig var i tråd med lokal lovgivning.

Ved hjelp av amerikansk, juridisk ekspertise ble en slik modell meislet ut i løpet av fjoråret. Modellen fikk viktig og avgjørende støtte av alle styrelederne ved våre kirker i USA.

Deretter var det San Francisco som viste vei. På et ekstraordinært årsmøte i oktober 2008 vedtok menigheten nye vedtekter der noe av hovedsaken handler om at "Bergen" skal sikres flertall i det lokale styre. I 2009 ventes de fleste av de andre kirkene i USA å følge etter. Det samme gjelder kirkene i Antwerpen, Sydney og London.

4. ULØNNET MEDARBEIDERSKAP

Frivillighet eller ulønnet medarbeiderskap er hovedtema på Sjømannskirkens medarbeidersamlinger 2009. Temaet er viktig fordi:

- vi vet noe, men ikke nok, om at frivillighet virker inkluderende i det kirkelige fellesskap
- inkludering gjennom frivillig engasjement gir mennesket mening, opplevelse av tilhørighet og reduserer følelsen av fremmedgjøring
- kirken trenger både lønnede og ulønnede medarbeidere for at arbeidet skal bli gjort. Eller som det sies i organisasjonens verdidokument: - samspillet mellom organisasjonens lønnede og ulønnede medarbeidere er avgjørende for å realisere Sjømannskirkens visjon.

Fortellingen om danske Johannes Nielsen, (gjengitt i Bud & Hilsen nr 2/09) illustrerer hva det handler om:

På en spasertur på Gran Canaria hadde han funnet medlemsbladet til den norske klubben på øya.
Noen hadde kastet bladet fra seg ved siden av en søppelbøtte.

Johannes plukket det opp og begynte å bla i det. Her var det han leste at Sjømannskirken hadde startet arbeid på øya både i Puerto Rico og i Arguineguin.

Og han leste om norske gudstjenester som regelmessig fant sted i den katolske kirken.

- Og dit gikk jeg, fortalte Johannes Nielsen.

- Spør du meg når tid sist jeg hadde vært i kirken hjemme i Danmark, kan jeg ikke svare. For jeg husker det ganske enkelt ikke, sa han.

Og han fortalte videre: - Etter den første gudstjenesten i Arguineguin gikk jeg ”lige” tilbake til leiligheten og skrev til min kjære Ninna hjemme i Danmark og fortalte hva jeg hadde vært med på. Jeg skrev at jeg hadde møtt en norsk prest som ikke bare prekte det han *levde av*. Han prekte om det han *levde for* og som han tydeligvis *trodde på*.

- Det gjorde et utmåtelig sterkt inntrykk.

- Og så sang vi ”Navnet Jesus blekner aldri”. - Det var en sang vi ofte sang i mitt barndomshjem, fortalte han med tårer i øynene.

Hvorfor måtte Johannes Nielsen helt til Gran Canaria for igjen å begynne å synge ”Navnet Jesus blekner aldri” ? Det var to årsaker til nettopp det. For det første hadde han fått mye bedre tid enn det han hadde som travel kommuneingeniør hjemme i Danmark. Dessuten hadde det med måten han ble møtt av kirkens ansatte. Det hadde noe med troverdigheten i møtet å gjøre.

Og det hadde ikke minst med det å gjøre at han ble *utfordret til frivillig engasjement*.

Han hadde ikke bare blitt utfordret til det som han hadde helt spesielle forutsetninger for å bidra med, men etter hvert også til det han opplevde som mer uventet:

- En søndag i kirken ble jeg spurt om å gå rundt med kollektkurven.

- Noe slikt hadde jeg aldri trodd at jeg kunne bli brukt til. Men jeg gjorde det, - og det var et viktig skritt videre.

- Mer og mer forstod jeg at også jeg hører hjemme i kirkefellesskapet.

Johannes Nielsen fikk ikke oppleve vigslingen av den nye kirken i Arguineguin i november 2008. Han døde for noen år siden. Men for dem som var til stede var det en spesiell sterk opplevelse at det nettopp var hans kone Ninna som tente lysene på alteret da vigslingsgudstjenesten skulle begynne.

Ninna og Johannes Nielsen representerer en talløs skare ulønnede medarbeidere som har gjort Sjømannskirken verden rundt mulig gjennom organisasjonens lange historie.

Sjømannskirken er fremdeles avhengig av dette medarbeiderskapet.

Dessuten er det god grunn til å tro at frivillig medarbeiderskap er avgjørende for at mennesker skal si som Johannes Nielsen:

- Mer og mer forstod jeg at også jeg hører hjemme i kirkefellesskapet.

5. PERSONAL

Personalavdelingen tar hånd om alle praktiske sider ved Sjømannskirkens arbeidsgiveransvar.

Pr 31.12.08 har Sjømannskirken 211 ansatte, fordelt på 190,7 årsverk. Av disse er 166 ansatte/148 årsverk knyttet til Utearbeidet. Det er en reell økning på 5 årsverk fra 2007 for hele organisasjonen. Det ble gjennomført 30 rekrutteringsprosesser i 2008, flere av dem omfattet mer enn en stilling.

I 2008 ble det gjennomført en omfattende arbeidsmiljøkartlegging i hele organisasjonen. Jevnt over rapporteres det om godt arbeidsmiljø, med opplevelse av meningsfylt arbeid, stor grad av støtte fra kollegaer og ledelse, kontroll over og mestring av egne oppgaver og arbeidstid. Arbeidsenhetene har gått gjennom resultatene i etterkant, med fokus på hva de ønsker å bevare, og forhold de ønsker å endre ved sitt daglige arbeidsmiljø.

Utfordringer i 2009:

- Profilerings/rekruttering: Vi har inngått et samarbeid med et kommunikasjonsbyrå for å utforme og iverksette en profileringskampanje i løpet av 2009/våren 2010. Det er særlig kommende mangel på prester i Den norske kirke som bekymrer oss.

- Visum USA: Pr 2009 står vi overfor dramatisk endrete visumprosesser for USA. Nyansatte må heretter godkjennes av amerikanske myndigheter før vi kan søke visum, og det vil bli større vektlegging av formell religionskompetanse og erfaring med religiøst arbeid. Vi er forespeilet at godkjenningprosessen vil ta 3-6 mnd. pr ansatt. Lengst tid tar det for den første søknaden ved hver enkelt kirke, fordi myndighetene da vil foreta en inspeksjon av kirken i tillegg til å se på kvalifikasjonene til den ansatte. Vi samarbeider med en immigrasjonsadvokat i USA i fht å finne praktiske veier inn i det amerikanske systemet.
- Rådgivings- og servicefunksjonen overfor andre avdelinger i personalpolitiske anliggender inkl. rekrutteringsarbeidet vil fortsatt være avdelingens vesentligste fokus. I dette ligger også videreutvikling av prosedyrer og kvalitetssikring av organisasjonens personalarbeid i alle ledd.

6. INFORMASJONSAVDELINGEN

I 2008 ser vi resultatene etter økt satsing på arbeid med eksterne medier de siste to årene. I tillegg viser målinger at www.sjomannskirken.no har fått høyere kvalitet og er blitt mer relevant for nettbrukerne. Bud & Hilsen holder stand som en av våre viktigste kommunikasjonskanaler og bidrar til økte inntekter for organisasjonen. For tredje år på rad ble Sjømannskirkens magasin kåret til et av Norges beste bedriftsblader av Kommunikasjonsforeningen og Publiseringsbyråene i Norge. Utgivelsene i 2008 sikret B&H sølv like bak vinneren som ble iCare fra hjelpeorganisasjonen Care Norge.

Av nye aktiviteter i 2008 trekker vi frem julekalenderen med overskriften ”**Hjem til jul**”. Gjennom 24 av Norges mest profilerte mennesker fikk vi satt julebudskapet og Sjømannskirkens tilbud i sentrum. Til sammen 3700 mennesker meldte seg på og mottok hver dag i advent en hilsen på e-post fra Sjømannskirken med en konkurranse. Totalt kom det inn 15.000 svar gjennom konkurransen. Dette er en aktivitet vi ønsker å ta med oss videre også i 2009. Utfordringen blir selvsagt å finne en ny vinkel på konseptet.

Sjømannskirkens vaffelstand på Kirkemøtet ble første gang prøvd ut i 2008. Vi erfarer at rykende ferske vafler er en god start på dialog og fungerer bra som relasjonsbygger. Vi ønsker å være til stede på samme måte også i inneværende år og er i dialog med arrangørene for å få til dette.

Vi mener det er viktig med fortsatt fokus på informasjon gjennom eksterne medier. Utfordringen er å prioritere dette langsiktige arbeidet i en hverdag som ofte er preget av korte tidsfrister. Magasinet Bud & Hilsen får ny samarbeidspartner på grafisk design og det blir viktig å bevare og videreutvikle det grafiske uttrykket. Internett blir stadig viktigere for det er hele tiden flere som bruker det mer. Utfordringen er å få til et nettsted som konkret bidrar til at Sjømannskirken når sine mål. For å nå ut til yngre målgrupper vil nettmediet være en viktig kanal.

7. KRETSARBEIDET

Kretsarbeidet er nå inne i en periode hvor det kreves ytterligere omstilling i arbeidet.

Vi tror omstillingen må innebære en styrket kontakt med hjemmekirken.

Det må arbeides aktivt med prostiprosjektet for å bedre samarbeidet med menighetene i Norge. Det må vurderes om organisering av kretsstyrene og antall kretser er hensiktsmessig i forhold til den nye regionorganiseringen. Fortsatt må vi ta vare på det tradisjonelle arbeidet i foreningene og fortsatt må vi arbeide for å etablere ”Sjømannskirkens dag” 31.august som et årlig storarrangement.

Videre må det utredes mulighet for personlig støttemedlemskap i kretsene.

Budsjettet for 2008 ble nesten nådd. Oppnåelsen ble på 99, 94 % !

Antall arrangementer har økt i 2008 til 1.475, (1.329 i 2007) og det ble registrert 76.350 møter med mennesker (55.587 i 2007). Mye av økningen skyldes mer aktiv deltakelse på store messer, men også flere deltakere på de fleste andre arrangementer i kretsarbeidet.

2008 er første hele driftsår med ny regionoppdeling. Erfaringen så langt er god, halvårlige regionmøter avholdes, og det er tettere samarbeid mellom ansatte i regionene.

Ved utgangen av 2008 hadde Sjømannskirken 466 foreninger i Norge mot 530 året før.

Fortsatt er det høy alder og manglende nyrekruttering som er hovedårsaken til foreningstilbakegangen. Innen mars 2009 hadde vi fått melding om at 12 foreninger var nedlagt der homofilivedtaket ble nevnt som en medvirkende årsak.

8. ØKONOMI

2008 har vært et godt år når man ser på Sjømannskirkens økonomi under ett.

Vi har investert og hatt en drift som har vært sunn. Avvikene fra de planer som ble lagt til grunn ved årets begynnelse er små og vi har i det store og det hele nådd de mål som er satt for oss.

Organisasjonen kunne gjøre opp sitt regnskap med et overskudd på 4,37 mill kroner. Budsjettet for året var på 2,6 mill kroner. Vi fikk testamentariske gaver i 2008 på 2,9 mill kroner. Kretsen holder sine budsjetter. Det er et godt signal på at kurven som peker nedover ikke er så bratt som fryktet. Vi har hatt en god utvikling mht annonseinntekter for Bud & Hilsen. Markedsavdelingen leverer resultat omtrent på linjen med det budsjetterte. Dette betyr en økning fra 2007.

På kostnadssiden ser vi en vekst i personalkostnadene pga økt skattetrykk ute.

FINANSKRISEN

Finanskrisen har rammet verden. Konsekvensene av dette har man ennå ikke sett hele bildet av, men at våre brukere og samarbeidspartnere rammes av dette i større eller mindre grad er helt sikkert. Dette vil også påvirke oss, men hvordan er det vanskelig å si for mye om nå. I tillegg vil selvsagt endringer i lovverket knyttet til telefonsalg og tilsvarende former for markedsføring kunne være avgjørende for oss med tanke på inntektssiden. Arbeid med økning av statstilskuddet sammen med utvikling av andre inntektskilder vil være viktig i tiden fremover. Videreutvikling av organisasjonen mht lokalisering på andre plasser er en kontinuerlig prosess og vil være viktig i forhold til å balansere kostnadene mot de inntekter som vi forvalter.

ØKONOMISK STØTTE FRA STATEN

Sjømannskirken har de siste årene hatt en finansieringsmodell som gir et fast tilskudd pr stilling. I 2008 var statens bidrag til organisasjonens drift under 30% av våre totale inntekter. Resten er skaffet til veien gjennom andre inntektskilder. For 2009 utgjør tilskuddet fra staten kr 577.000 pr årsverk (beløpet omfatter lønn, sosiale kostnader, pensjon, reisekostnader osv). Det gis dekning for 109 årsverk. Tilskuddet er ment å dekke personalkostnader for årsverket, mens alle andre kostnader knyttet til drift dekkes av innsamlede midler. Det samlede statlige tilskuddet for 2009 er på 62,9 mkr.

Sjømannskirken er i utgangspunktet tilfreds med selve modellen, fordi den gir forutsigbarhet for det statlige tilskuddet til virksomheten. Det er imidlertid en utfordring at det er et økende gap mellom antall årsverk som får tilskudd fra staten og antall faktiske årsverk i organisasjonen. Totalt mener vi at gapet mellom stillinger som burde hatt statsstøtte og det antall vi faktisk får støtte til nærmer seg 50. Videre er det en utfordring at tilskuddet har vært justert for norsk lønns- og prisvekst, men ikke fanget opp andre endringer i Sjømannskirkens faktiske kostnader.

Når finansieringsmodellen ble etablert (budsjettinnstilling S. nr. 12 – 1999-2000) var det en klar forutsetning fra komiteen om at"Sjømannsmisjonen må få justeringer i budsjettet i tråd med lønns- og prisutviklingen for øvrig og ha mulighet til utvidet støtte ved eventuell ny virksomhet". Så langt er erfaringen at støtten justeres for prisvekst, men at det ikke er bevilget utvidet støtte når Sjømannskirken har etablert ny virksomhet. Samtidig erfarer vi at det offentlige i stadig større grad gjør bruk av Sjømannskirkens kompetanse. Dette samspillet mellom Sjømannskirken og norske myndigheter førte blant annet til at Sjømannskirken og Utenriksdepartementet undertegnet en samarbeidsavtale i 2007.

For å tette gapet mellom antall årsverk som får tilskudd fra staten og antall faktiske årsverk i organisasjonen, arbeider vi med å få åtte av våre eksisterende stillinger i utarbeidet inn på statsbudsjettet for 2010.

9. MARKEDSAVDELINGEN

Markedsavdelingens nettobidrag til hovedkassen endte på 37,4 millioner i 2008 mot 36,7 millioner i 2007. Veksten i *privatmarkedet* har nå stoppet opp som følge av adressetørke og voksende reservasjonsregister, samt tiltagende lavere respons på klassiske giveraktiviteter i markedet for telefonsalg og brevlige utsendelser. Vi møter strukturelle utfordringer som vi vil merke mer til i årene som kommer. Det er stort behov for å gjennomføre adresseoptimalisering i privatmarkedet og forretningsutvikling på flere områder. Det må nå etableres nye fundraisingstiltak i inn- og utland for å konsolidere og styrke markedsinntektene i årene som kommer. Med virkning fra 1.april 2009 vil derfor markedsjef Erik Iden gå inn i et to-årig prøveprosjekt for å styrke og profesjonalisere innsamlingsarbeidet ved utenlandskirkene.

I bedriftsmarkedet har vi ennå en vekstrate på drøye 10-12 %, eller 1 -1,5 millioner årlig, men også her merker vi at det største potensialet allerede er tatt ut med våre eksisterende markedstiltak. I 2008 ble det inngått 18 nye samarbeidsavtaler til en verdi av 1,7 mill. Totalt er det nå inngått 144 samarbeidsavtaler.

10. HOVEDSTYRET

Hovedstyret avholdt i 2008 fem 5 møter og behandlet 62 saker.

Viktige og fortløpende saker i alle møter er; - regnskapsoppfølging, driftsrapportering, inkl rapporter fra stasjonsbesøk og gjennomgang av rapporter.

Av andre aktuelle saker nevnes kjøp av kirketomt i sentrum av Brussel, By laws USA, frivillighet – ulønnet medarbeiderskap i Sjømannskirken, ny driftsmodell i Antwerpen, utredning av gjestehusmodell i Hamburg, arbeidsmiljøundersøkelsen og budsjett 2009.

HOMOFILISAKEN

Den mest krevende saken var likevel spørsmålet om ansettelse av homofilt samlevende i organisasjonen. Denne saken var tema på flere av styrets møter både i 2008 og høsten 2007.

Saken var også et hovedtema på fem arbeidermøter både ute og hjemme.

I sitt møte 5. desember 2008 gjorde hovedstyret følgende vedtak:

- 1). Sjømannskirken viser til Kirkemøtets vedtak i sak 7/07 vedr ansettelse av personer i homofilt samliv i vigslede stillinger, og til de samtaler som har vært ført innad i Sjømannskirken etter Kirkemøtets vedtak.
Hovedstyret vedtar at personer i homofile partnerskap/ekteskap kan ansettes i Sjømannskirken
- 2). Ved behandling av ansettelsessaker vil Sjømannskirken fremdeles vektlegge at den som ut fra en samlet vurdering er best kvalifisert blir ansatt. I enhver ansettelsesak vektlegges stedlige forhold.
- 3). For å kunne ivareta anliggender som følger av pkt. 2, vil det stå i alle utlysninger knyttet til stillinger i det operative arbeidet at ”Opplysninger om samlivsform vil kunne bli etterspurt og vektlagt, jfr. Aml. § 13-3.”

Den direkte aktualisering av dette spørsmålet i Sjømannskirken var Kirkemøtevedtaket (KM) i 2007. Siden Hovedstyret tidligere har gjort vedtak om å følge KMs ansettelsespraksis, måtte saken nå vurderes på nytt. Skulle Sjømannskirken fortsatt følge KM (og flertallet i Bispemøtet, Kirkerådet og halve Lærenemda), eller skulle vi gå vår egen vei?

Sjømannskirken som på mange vis er et tverrsnitt av Den norske Kirke (DnK), har altså valgt å følge KM også denne gang.

Det har vi bl.a. gjort med henvisning til den delen av Lærenemda som sier:

- En må skille mellom ulike former for homofilt samliv. Denne gruppen av Lærenemda finner at et ordnet, trofast og livslangt samliv i partnerskap mellom personer av samme kjønn er etisk forsvarlig ut fra kristen etikk.

Disse medlemmene sier i uttalelsen at det er fullt mulig å bruke Skriften som helhet som autoritet for en slik konklusjon.

Et slikt forpliktende homofilt samliv kan grunnis i de store linjene i den etiske rettleidingen om gjensidig godkjennelse av samliv mellom mennesker som de bibelske skriftene gir.

Disse nemdsmedlemmene ser det slik - at Jesus i sin undervisning – og også Paulus – bruker nestekjærlighetsbudet sammenfattende slik at det får en kritisk prøvende funksjon i forhold til de enkelte bud. Ut fra denne forståelsen av nestekjærlighetsbudet finner de det vanskelig å se at det skulle foreligge en egen etisk kodeks for homofile mennesker, som avgrensar deres livsmulighet på måter som ikke gjelder for andre.

Lenge før vedtaket i Kirkemøtet, har mange av oss levd med en dobbel uro i dette spørsmålet. På den ene siden har det handlet om uroen over eventuelt å innta posisjoner som måtte være i strid med Bibelen. På den andre siden har det handlet om en uro over at kirkens tradisjonelle svar ikke syntes å treffe den virkelighet homofile mennesker lever under. Utfordringen syntes å være hvordan vi skulle makte å lese bibelteksten og ”mennesketeksten” samtidig. Ønsket var hele tiden å tale sant om Skriften og realistisk og sant om menneskelivet. Og menneskelivet er som kjent sammensatt og ulikt for oss mennesker.

Løsningen på denne doble uroen ble å følge den klassiske regel; - å gå til Skriftens sentrum. Vi fant støtte for dette hos den delen av lærenemda som sa - *at det avgjørende for forståelse og bruk av Skriften er å prøve utsagn og holdninger på evangeliet om Jesus Kristus. Utfordringen er: - hva er en adekvat forståelse av Kristus-hendelsen i møte med spørsmålet om homofilt samliv i dag. Med fortolkningsprinsippet Kristus som Skriftens sentrum tillegges Jesus som forbilde og eksempel stor vekt. Jesu Kristi eksempel forplikter kirken til å møte alle mennesker med nestekjærlighet, barmhjertighet og respekt, slik at deres verdighet bekreftes. Det gjelder også møte med homofile. ...*

Spørsmålet ble så; - er det samsvar mellom hvordan kirken tradisjonelt har møtt homofile mennesker og det mønster Jesus la for dagen i sitt møte med mennesker i sin samtid?

Jesu mønster var at han på en helt spesiell måte stoppet opp ved mennesker i periferien. De som av andre mennesker var satt utenfor, enten årsaken var kjønn, fattigdom eller sykdom, ble av ham løftet opp og bekreftet. Det var med slike mennesker han gjerne satte seg ned og hadde måltidsfellesskap. Og dessuten, - Jesus fremhevet budet om nestekjærlighet som ”*loven og profetene i en sum*”. På denne bakgrunn har hovedstyret fått frimodighet til å tro at et homofilt samliv kan, på same måte som et heterofilt, virkeliggjøre ideal som Skriften understreker som viktige for et liv i samsvar med Guds vilje. Slike ideal handler om troskap, kjærlighet, respekt og barmhjertighet.

Sjømannskirken er en landsomfattende organisasjon og et tverrsnitt av Den norske kirke. Følgelig er også de fleste synspunkter i denne saken representert mellom oss. Uansett standpunkt er dette en sak som griper på dypt plan. Derfor har vi som ventet både mottatt ris og ros etter hovedstyrets beslutning i desember. I tråd med organisasjonens egenart skal det selvsagt fortsatt være rom for mangfold av synspunkter i denne saken. *Vår bønn og vårt håp er likevel at vi også i fortsettelsen kan stå sammen om det viktigste, - å arbeide for at organisasjonens visjon skal bli realisert - at mennesker i møte med Sjømannskirken kan få mot til tro, håp og engasjement.*

11. AVSLUTNING

I enhver organisasjon er det viktig at de ansatte har en noenlunde felles forståelse både av egen organisasjon og av organisasjonens brukere. Mye av denne forståelsen er nedfelt i Sjømannskirkens Verdidokument. Inspirert av Kirkens Bymisjon sier vi blant annet:

- Vi tror at alle mennesker er skapt i Guds bilde med en uendelig verdi og en unik verdighet. Derfor ønsker vi å møte mennesker i visshet om at den enkelte alltid er mye mer enn det vi ser...

Og noe av det vi mener å møte, selv om vi slett ikke alltid ser det med våre ytre øyne, er *trosløst*. For vi kan ikke forstå det annerledes enn at det fortsatt murrer en uro og en lengsel i menneskets hjerte og sinn. Det er også vår tro at denne lengselen har sin bakgrunn i at Gud ved tidenes morgen blåste livspust i mennesket og mennesket ble en levende skapning. Vi ble skapt i Guds bilde til fellesskap med ham og med hverandre. Siden den gang har vi kjent en lengsel etter hjertefred, - en lengsel tilbake til opphavet, til der vi kommer fra og til ham som har skapt oss. Vi tror det handler om åndelig lengsel. Vi tror det handler om mye av det samme som forfatteren Jon Michelet skriver om i sin internettbok "Brev fra de troende", (www.jonmichelet.com) der han blant annet sier:

- *Jeg er ikke et av Herrens barn.*
- *Men jeg føler meg som et barn der jeg ligger og kaster meg rastløs på mitt leie. Et forlatt barn, en foreldreløs unge, overgitt og priggitt skjebnen... Nei ferdig med dette blir jeg aldri. Undringen over livet og livets avslutning bærer jeg med meg hver dag. Den slipper ikke taket...Jeg skjønner de troende. Og jeg misunner dem. Det kunne vært godt å ha en myndig Guds skipperneve å gripe tak i når det stormer...*

Vi kan ikke forstå det annerledes enn at det handler om trosløst og åndelig lengsel. Fortsatt går det et rop gjennom verden. Det er et tidløst rop. Som oftest er ropet taust og ordløst. Men ropets egentlige innhold er det samme til alle tider:

- Herre miskunn deg over meg! Kyrie Eleison!

En gang satt der en blind ved veien og tigget. Hans navn var Bartimeus. Da han hørte at Jesus fra Nasaret var på vei forbi, begynte Bartimeus å rope:

- Jesus du Davids sønn, miskunn deg over meg, - Kyrie eleison! (Mark 10,46ff).

Bartimeus er en tidløs person. Han representerer mennesket gjennom alle tider, - også oss, - også Sjømannskirkens brukere.

Sjømannskirken ønsker vi å tørke støvet av det Guds bilde som moderne, norske pilegrimer bærer med seg i sitt indre. Vi ønsker å peke på en kilde som kanskje bare er synlig for hjertet og det lukkede øye. Pilegrimen Tobias har sagt: **Ved kilden vil jeg legge meg ned for å drikke, for å slukke min tørst, min brennende tørst etter det som jeg ikke kan fatte, men som jeg vet er til.....**

Derfor vil Sjømannskirken være en medvandrerkirke som bidrar til at mennesker får mot til tro og håp både for hverdagen og for evigheten. Vi ønsker å være som et *kildested* for reisende landsmenn som ikke nødvendigvis plages av sulten i magen, men som vet noe om sulten i hjertet.

Bergen april 2009

I hovedstyret for
Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet

Kari Gran Bøe (leder), Per Barsnes (nestleder),
Einar Askvig, Nora Blaasvær, Anne K.M.Frivold,
Finn Roar Aamodt, Torhild Widvey, Jofrid Landa (1.vararepr.),
Morten Høst, Kari Ulveseth/Hans Kristian Havgar

Kjell Bertel Nyland (generalsekretær)